

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
Философия және саясаттану факультеті
Философия кафедрасы

Бакалавриат
6BO02201 - Философия мамандығы

Қорытынды емтихан бағдарламасы

Заманауи философия

2 курс, к/б, көктемгі семестр, 9 кредит, 2025 ж.

Құраст.:

Ғабитов Тұрсын Хафизұлы, филос.ғ.д., философия кафедрасының профессоры
e-mail: tursungabitov@mail.ru, каб.: 403; 8 7081102965

Қорытынды емтихан семестр аясында қарастырылған барлық тақырыптарды қамтиды және де қосымша тапсырмалар бойынша берілген сұрақтар негізінде жазбаша емтихан арқылы жүргізіледі

Емтиханға ұсынылатын оқу тақырыптары: Емтиханның тақырыптық мазмұны семестр барысында оқылған дәрістерді, өткізілген семинарларды және студент орындаған өзіндік жұмыстарды қамтиды. Емтихан барысында студент пән бойынша негізгі білімін, оның басты категориялар аппаратын қолдана алатынын, өз ойын тұжырымдап, логикалық жүйелі түрде жеткізе білетінін, себеп-салдарлық байланыстарды айқындай алатынын, қойылып отырған мәселе бойынша өз пікірін нақты мысалдар келтіре отырып, пікірталас түрінде қорғауға қабілеттілігін айқын көрсете білуі тиіс.

Оқу нәтижелері: Емтиханға дайындық барысында студент курстың негізгі мазмұнын, терминологиясы мен әдістерін қайталауы қажет. Курсты оқудың қорытынды нәтижесінде студент мына қабілеттерге ие болуы тиіс:

- Философия тарихындағы сана, қоғам түсініктерінің қалыптасуы туралы білімге;
- Өркениеттену үстіндегі әлем құндылықтары: оның қазақстандық қоғамдық санамен үйлесімділігі және қайшылықтарын талдауға;
- Қазақстандық мәдениеттің типологиялық ерекшеліктерінің қоғамдық сананың жаңғыруына ықпалы туралы білімге;
- Адамның ішкі-жан-дүниесі мен қоғам үйлесімділігіне, қоғамдық бірліктің мазмұнын ұғуда;
- Қоғам туралы өз ой-пікірін қалыптастыруда жан-жақты білім алуға қол жеткізеді.

Емтихан емтихандар кестесінде белгіленген уақытта басталады. Студент емтихан тапсыру барысында университетте жалпы қабылданған емтихан талаптарын қатаң сақтауы тиіс. Олар бұзылған жағдайда студентке «F» бағасы қойылады.

Емтихан формасы: Қорытынды емтихан стандартты өткізу формасында оқытушы дайындаған билет сұрақтарына жазбаша (офлайн) жауап беру түрінде өтеді.

Емтиханды бағалау: Оқытушы студенттің білімін оның емтихандағы жазбаша жауаптарының қорытындысы бойынша бағалайды.

Студенттің жауаптары мына көрсеткіштер бойынша бағаланады:

- 1) Студенттің сұрақ бойынша мінсіз, жан-жақты философиялық білімін көрсетуі, сұрақтың терең мазмұнын ашуы, түпнұсқаларды және философиялық категориалдық аппаратты қолдана отырып, сұрақтың жауабын айқын да түсінікті баяндауы;

- 2) Түпнұсқаларды қолдана отырып жауап берумен қатар, жекелеген кемшіліктер жіберуі;
3) Сұрақты нашар баяндауы, түпнұсқаларды қолданбауы, яғни пән бойынша білімінің жоқтығын көрсетуі.

Сұрақтардың күрделілігіне қарай жауаптар: бірінші сұрақ 30 баллға, екінші 30 баллға және үшінші сұрақтар әрқайсысы 40 баллға дейін бағаланады. Емтихан кезінде студент университетте қабылданған талаптарды қатаң орындауы тиіс (емтиханға кешікпеу, емтихан кезінде электрондық құралдарды қолданбау, көшірмеу, тыныштық сақтау және т.б.). Баға қойылу мерзімі – 48 сағат.

Емтиханның негізгі міндеттері:

- болашақ студенттерді адамзат баласының рухани жетістіктерін игеруге, мәдениеттің қалыптасуы мен дамуының әмбебаптық заңдылықтары мен негізгі түрлерін меңгеруге және әлемдік мәдениеттің інжу-маржанын өз беттерімен түсініп-білуге, кәсіби деңгейлерін одан әрі арттыруға бағдарлау болып табылады;

- мәдени мәтінге, мәдениетке байланысты қызығушылықтарын және дағдыларын анықтау, философиялық мәдениетке кіретін фундаментальді категориялармен ұғымдардың жауабын қарастыру, мәдениет концепциясын білу, шетелдік ойшылдардың мәдениет байланысты қорытындыларын болашақ магистранттардың қызығушылықтарын тудыру.

Жазбаша емтихан тақырыптары:

1. Қазақстан философиясына басқа мәдениеттердің әсері туралы
2. Түркілік философияның қалыптасуы
3. Тарихи-философияның мұраның мәні. Шығыс пен Батыс мәдениеттер диалогы.
4. Евразиядағы көшпенділер философиясы
5. Қазақ философиясының көрнекті өкілдері: Шоқан Уалиханов, Ыбырай Алтынсарин Абай Құнанбаев.
6. Әлемдік өркениеттегі қазақ философиясының орны. Қазақстан мәдениетінің тарихы концепциясы және евроцентризмді сынау туралы
7. Прототүркілер философиясы
8. Әлемдік өркениеттегі түркі философиясы
9. Қазақстан Республикасындағы мәдени-әлеуметтік жағдайды философиялық талдау .
10. Қазақ философиясын батыстандыру.
11. Қазақстан Республикасындағы рухани жаңғыру бағдарламасы.
12. Қазақ философиясы тарихын ғылым ретінде қалыптасуы
13. Қазақ философиясы тарихының типологиялық сипаттамасы
14. Архаикалық мәдениеттің Қазақстан жеріндегі ерекшелігін анықтау
15. «Қазақ философиясы» түсінігіне анықтама беру
16. Көшпенділердің космологиялық түсініктеріне семантикалық талдау
17. Суфизмді ислам философиясы феномені ретінде анықтама беру
18. Мәдениет философиясының контексті мен генезисіне мәдени талдау жасаңыз
19. Қазіргі кезеңдегі жаңа мәдениет философиясының мақсаттарын ашып көрсетіңіз
20. Мәдениет философиясындағы XX ғ. дан XXI ғ. арасындағы методологиялық жағдайларға жаңаша сипаттама жасау
21. Қазіргі мәдениет философиясының проблемасын, мәдени философиялық өзгешеліктері
22. Қазақ мәдениетінің діни жүйелері
23. Ұлы даладағы номадтық тұжырымдамаларды кросс- мәдени мағыналары
24. Абайдың «Қара сөздерін» және олардың моралдық мәні
25. Ежелгі түріктердің космогониялары және мифологиялары белгілерін кросс мәдени тәсілмен мағыналары Білімді бағалау кри
26. Философияның орны, оның объектісі мен спецификасы, неғұрлым өзекті проблемалары

- 27 Философия феномені, оның адамның өмірлік іс-әрекетіндегі рөлін түсіндіре білу,
 29 Философияның базистік құндылықтарын қабылдау, сақтау, болашақ ұрпаққа бере білу жолдарын игеруге, философия формалары мен типтерін, дамуы заңдылықтарын, негізгі мәдени-тарихи региондарды білу,
 30 Отандық философия тарихын, оның әлемдік философия пен өркениет жүйесіндегі орнын білу
 31 Әртүрлі философия көптүрлілігі және өзіндік құндылықтығы туралы түсінік алу, қазіргі қоғамның мәдени ортасында бағдар ала білу, ұлттық және философиялық мұраның сақталуы және артуы жөнінде қамқор бола білу,
 32 Тұлғаның қалыптасу жағдайлары, оның бостандығы және тұлғаның өмірді сақтау, қоршаған табиғи орта үшін жауапкершілігі туралы түсініктің болуы, қоғамдағы адамдар арасындағы қатынастарын реттеудің адамшылық нормаларын білу
 33 Интелектіні дамыту және таным көкжиегін кеңейту, шығармашылық қызметке, үздіксіз білімін көтеру қажеттілігіне қызығушылықтарын білу..

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Интернет-ресурстар

- 1.1 MOOK. Ғабитов Т.Х. Мәдениеттану. - Алматы: Қазақ университеті, 2020
 1.2 .Алан Бэрнард. Антропологияның тарихы мен теориясы (Ғабитов Т.Х. – 25 видеолекция) Ссылка . Тіркеу тегін:
<https://open.kz/kz/courses/antropologiya-tarihy-men-teoriyasy>
 1.3 Семиосфера (Жолдубаева А.К. – 25 видеолекция) Ссылка: <https://open.kz/ru/courses/semiosfera>
 1.4. Ғабитов Т.Х. Қазақ философиясының тарихы: Мультимедиялық оқулық – Алматы: Epigraph.kz 2018. – Библиотека КазНУ
<http://mbook.kz/ru/activate/26a272c4e21fe5d6f9affd2603a7e5c44a6872b4/> Промокод Kaznu 19

1.5 Электрондық кітап-контент: Қазақстанның рухани мұрасы мен мәдени ескерткіштерінің энциклопедиясы. Авторлар ұжымы. - Алматы: Қазақ университеті, 2018.

2. Оқу әдебиеті:

- 2.1 . Ғабитов Т.Х. Философиялық энциклопедия: – Алматы: Лантар Трейд, 2022. ISBN 978-601-250-155-1. – 616 б.
 2.2. Философия: Учебник Коллектив авторов. – Алматы: Лантар Трейд, 2022. ISBN 978-601-250-155-1. – 416 б.
 -04
 2.3. Философия: Оқулық (ҚР БҒМ РОӘК) авторлар ұжымы. – Алматы: Эверо, 2018. – 343 с.
 2.4. Gabitov Tursun. Kazakh culture challenges . - Almaty: Evero, 2018. - 234 p.
 2.5. Қазақстан руханияты мен мәдени ескерткіштерінің энциклопедиясы. Авторлар ұжымы. - Алматы: Қазақ университеті, 2018. – 298 б.
 2.6 Мәдени-философиялық энциклопедия. Авторлар ұжымы – Алматы: Лантар Трейд, 2019. – 344 б.

Ережеге №1 қосымша

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ

КФ 2205 - Қазақ философиясы

Форма: Жазбаша Платформа: офлайн

№	Балл	ДЕСКРИПТОРЛАР		
		«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлы»

	Критерийі	90-100 %	70-89%	50-69%
1 сұрақ	1 критерийі Пәннің теориялық негіздері мен зерттеу бағыттарын білу және түсіну, ерекшеліктерін тану, логикалық мазмұнын дәйектеу	Жауапта сұрақтың жан-жақты ашылуы, егжей-тегжейлі дәлелдер бар, әрбір қорытынды мен мәлімдеме логикалық және дәйекті түрде құрастырылған.	Жауап құрамында мәселені толық, бірақ толық емес қамту, негізгі ережелерді қысқартып дәлелдеу, логиканы бұзу және материалды баяндау өту реттілігі бар.	Жауап құрамында билетте ұсынылған мәселелердің толық қамтылмауы, үстірт дәлелдер келтірілуі, негізгі ережелердің сақталмауы, композициялық теңгерімсіздіктердің сақталмауы, логиканың бұзылуы және материалды баяндау реттілігі бар.
	2 критерийі. Пәннің теориялық мазмұнын меңгеру және пән терминологиясын дұрыс қолдану	Теориялық мазмұны олқылықсыз толық, жүйелі, терең меңгереді. Студент пәннің терминдерін өте жақсы меңгеріп, олардың дұрыстығын көрсетеді, сұрақтарға жауап бергенде қолданады.	Теориялық мазмұны олқылықтарсыз, жалпы игерілді. Студент жақсы білімін көрсетіп, пәннің негізгі терминдерін, олардың дұрыстығын сұрақтарға жауап бергенде қолданылады.	Теориялық мазмұнын басым бөлігі игеріледі, бірақ көп нәтижелі болмайды. Студент пәннің негізгі терминдері бойынша білімдерін көрсетеді. Жауапта стилистикалық қателер мен терминдерді дұрыс емес қолдану кездеседі.
2 сұрақ	3 критерийі Курс теориясын және таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдануды біріктіру мүмкіндігі	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа егжей-тегжейлі, дәлелді жауап беру, содан кейін курстың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын жартылай орындау, курстың практикалық мәселелерін толық емес жауап беру, кейде дәлелді жауап; нормаларды сауатсыз қолдану.	Материал үзінділермен берілген, логикалық жүйелілік бұзылған, фактілік және мағына қателіктер жіберілген бойынша теориялық білім үстірт пайдаланылады.
	4 критерийі Алынған білім негізінде әлеуметтік зерттеулерде үлкен деректерді пайдалану мүмкіндіктерін қолдану дағдыларына сүйене отырып, тәжірибеге бағытталған тапсырманы орындау	Студент білімді практикалық қолдануды көрсетті. Тәжірибеге бағытталған тапсырма өте жақсы орындалды: тапсырма сұрағына дұрыс жауап берілген, оны шешу барысы жан-жақты, дәйекті, сауатты және теориялық негіздемелермен түсіндірілген	Білімді практикалық қолдануды көрсетті. Тәжірибеге бағытталған тапсырма кейбір дәлсіздіктермен орындалды: тапсырма сұрағына дұрыс жауап берілген, оны шешу барысы жан-жақты, бірақ жеткіліксіз логикалық, кейбір детальдарда қателіктер мен теориялық негіздемеде аздаған қиындықтар бар.	Студент білімді практикалық қолдану көрсетті. Тәжірибеге бағытталған тапсырма кейбір дәлсіздіктермен орындалған: тапсырма сұрағына дұрыс жауап берілген, шешу барысы жан-жақты түсіндірілген, бірақ жеткілікті логикалық емес, кейбір детальдарда қателіктер мен теориялық негіздемеде аздаған қиындықтар бар.

3 сұрақ	5 критерийі Әлеуметтік мәселелерді ғылыми талдау дағдыларында меңгеру және тәуелсіз құндылық пайымдауларын дамыту.	Қажетті біліктер мен меңгерілген материалмен жұмыс істеу дағдылары қалыптасқан. Студент бағалау пікірлерін негіздеді, жеткізді, өз пікірін дәлелдеп, қорғау қабілетін көрсетті.	Қажетті біліктер мен меңгерілген материалмен жұмыс істеу дағдылары негізінен қалыптасқан. Студент бағалау пікірлерін жеткізу, дәлелдеу және өз пікірін қорғау қабілетін ішінара көрсетті.	Қажетті практикалық дағдылар меңгерілген материалмен жұмыс істеуде негізінен қалыптасқан, бірақ орындалған тапсырмалардың кейбірінде қателіктер. Студент өз пікірлерін жеткізуде ішінара қабілетін көрсетті, бірақ аргументация көрсете алмады.
	6 критерийі Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтижені негіздеу	Ғылыми тұжырымдар мен қолданылған әдістеме және технологияның дәйекті, логикалық және дұрыс негіздемесі, сауаттылық, ғылыми тілдің нормаларын сақтау; материалды баяндауда минималды дәлсіздіктерге жол беріледі, олар жалпы алғанда дұрыс қорытындыларға әсер етпейді.	Тұжырымдамалық материалды пайдалану кезінде жекелеген маңызсыз дәлсіздіктер мен жалпылауда және қорытындыларда аздаған қателіктерге жол беріледі, олар тапсырманы орындаудың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми тұжырымдардың қолданылуымен байланысты қорытындылар нақтыланбаған және сенімді емес, стильдік және грамматикалық қателіктер бар, сондай практикалық шешімдер нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктер байқалады.

Қорытынды бағаны есептеу формуласы:

Қорытынды баға (ҚБ) = (%1+%2+%3+%4+%5+%6 т.б.) / К, мұнда % – критерий бойынша тапсырманы орындау деңгейі, К – критерийлердің жалпы саны.

Емтихан билеттері 3 сұрақтан тұрады. Дұрыс орындалған тапсырмалар үшін ең көбі-100 балл, оның ішінде бірінші сұраққа – 30 балл, екінші сұраққа-30 балл, үшінші сұраққа - 40 балл.

Қорытынды баллды есептеу мысалы

№	Балл	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
		90-100%	70-89%	50-69%	25-49%	0-24%
	Критерийлер					

1.1	Критерий	100				
2.2	Критерий		75			
3.3	Критерий			60		
4.4	Критерий				45	
5.5	Критерий	100				
6.6	Критерий				49	
	Қорытынды %	200	75	60	94	$200 + 75 + 60 + 94 = 429$ $429 / 6 \text{ критерийлер} = 71,5$ Қорытынды балл в % = 72

Есептеу кезінде алынған пайызға сүйене отырып, біз бағаны бағалау шкаласымен салыстыра аламыз.

72 балл 70 балдан 89 балға дейін, бұл бағалау шкаласына сәйкес **«Жақсы»** санатына сәйкес келеді.

Осылайша, осы есептеуде жоба дәстүрлі бағалау шкаласы мен ECTS-ге ауыстыра отырып, білім алушылардың оқу жетістіктерін есепке алуды бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесіне сәйкес **«Жақсы», 72 балға** бағаланатын болады.

Факультеттің Ғылыми кеңесі,
Декан
Факультет әдістемелік бюро төрайымы
Философия
кафедрасының меңгерушісі

Б.Б. Мейрбаев
А. Альчинбаева

Ә.А. Құранбек

Дәріскер

Т.Х. Ғабитов